



**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

B I P T

**MEDEDELING VAN DE RAAD VAN HET BIPT VAN 7 APRIL 2015
MET BETREKKING TOT EEN MEERJARENPLAN VOOR HET
SPECTRUM VOOR MOBIELE PUBLIEKE DIENSTEN**

Inhoud

1. De publieke raadpleging.....	3
2. Analyse.....	3
1. De toewijzingsprocedure van de 2G- en 3G-banden.....	3
2. De 700 MHz-band.....	5
3. De L-band, SDL (Supplementary Down Link).....	5
4. De niet-gepaarde 2,1 GHz-banden (PMSE, DA2GC, SRD...).....	5
5. De vrije FDD-frequenties in de 2,1 GHz-band.....	6
6. 2,3-2,4 GHz-band	6
7. De 2,6 GHz-band.....	6
8. De banden 3,4-3,6 GHz en 3,6-3,8 GHz	8
9. Spectrum cap.....	8
10. De jaarlijkse rechten.....	8
11. Spectrum pooling.....	8
12. Eerlijke concurrentie.....	8
13. Varia	9
3. Werkplan.	9

1. De publieke raadpleging

Op 7 november 2014 werd op de website van het BIPT een raadpleging gepubliceerd met betrekking tot het spectrum voor publieke mobiele communicatie. De antwoordtermijn liep tot 10 januari 2015. Er werden 12 antwoorden ingestuurd (in alfabetische volgorde):

- A.S.T.R.I.D.
- Base Company
- Duitstalige Gemeenschap
- Het GOF
- Home on cloud
- Join
- Mobistar
- Norkring
- Proximus
- RTL
- Telcofan
- Vlaamse Gemeenschap

De individuele antwoorden op deze raadpleging zullen niet gepubliceerd worden. Het BIPT heeft beslist om, op basis van deze bijdragen, deze mededeling te doen, teneinde de sector de nodige zichtbaarheid te geven op de werkzaamheden tijdens de komende 2 tot 5 jaar.

2. Analyse

1. De toewijzingsprocedure van de 2G- en 3G-banden.

Toewijzingsprocedure

Het debat aangaande de verlenging van de 2G- en de 3G-vergunningen ligt gevoelig bij de bestaande mobiele operatoren. Deze operatoren menen dat een veiling te veel onzekerheden met zich meebrengt en sturen aan op een stilzwijgende verlenging. Het BIPT wenst er niettemin op te wijzen dat de regering in 2010¹ beslist heeft om de stilzwijgende verlengingen stop te zetten in 2021. Deze beslissing kwam er nadat een eerder voorstel om de vergunningen stilzwijgend te verlengen tot 2030 afgewezen werd.

Het BIPT zal deze problematiek verder bestuderen en de voor- en nadelen van een “multiband”-toewijzing tegenover elkaar afwegen. Het BIPT wenst de aandacht te vestigen op het feit dat de RSPG² momenteel werkt aan een opinie in verband met “Efficient Awards and Spectrum”. Een workshop tussen deze werkgroep en de GSMA³ wees uit dat de operatoren in principe niet tegen een veiling waren, ook niet voor verlenging van vergunningen.

Competitie

In de antwoorden op de raadpleging wordt gesteld dat er een consolidatietendens is en dat de ervaring met de vierde 3G-operator uitwijst dat de mobiele markt reeds zeer competitief is. Hieruit mag echter niet geconcludeerd worden dat bijkomende competitie en een nieuwe speler

¹ Koninklijk besluit van 22 december 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en exploiteren van GSM-mobilfoonnetten, van het koninklijk besluit van 24 oktober 1997 betreffende het opzetten en de exploitatie van DCS1800-mobilfoonnetten en van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie.

² Radio Spectrum Policy Group.

³ Groupe Speciale Mobile Association.

a priori uitgesloten dienen te worden. Integendeel, zoals bepaald in de Kaderrichtlijn⁴ verlenen de lidstaten gebruiksrechten voor radiofrequenties op basis van objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige selectiecriteria. Een nieuwkomer kan dus niet a priori uitgesloten worden en de wetgever dient de voorwaarden te bepalen waaraan een eventuele nieuwkomer zich dient te houden.

Timing

De operatoren stellen dat er 4 jaar voor het aflopen van de vergunningen duidelijkheid moet komen inzake de situatie na 2021. Het BIPT sluit zich aan bij de noodzaak dat er geruime tijd op voorhand duidelijkheid moet komen over de voorwaarden van de frequentietoegang na 2021. Concreet betekent dit dat deze problematiek in 2017 - 2018 afgerond zou moeten worden. Idealiter zal in 2016 een positie voorgesteld worden inzake de toewijzing van de 2G- en 3G-banden.

De enige heffingen en de jaarlijkse rechten

De operatoren stellen dat de rechten moeten aangepast worden. Er is een stijgende nood aan frequenties en een stijgend investeringsniveau. Anderzijds volgen de inkomsten per klant deze stijgende trend niet. Het resultaat is een situatie die volgens de operatoren op termijn onhoudbaar is. Een operator is de mening toegedaan dat de spectrum fees in elk geval enkel zouden moeten worden betaald vanaf het moment dat de frequenties effectief gebruikt worden. De waarde van het spectrum moet bepaald worden in overeenstemming met de economische realiteit. Een operator stelt dat de huidige unieke heffingen gebaseerd zijn op de prijzen die betaald werden in 1995 en aangepast moeten worden.

Een andere operator stelt dat de koppeling (1/2-ratio) tussen het 900 MHz-spectrum en het 1800 MHz-spectrum moet verlaten worden. Het BIPT zal in de loop van 2015 een studie uitvoeren in verband met de waarde van het spectrum. Hiertoe werd reeds een lastenboek gepubliceerd..

Voorwaarden voor de nieuwe vergunningen

Bij voorkeur moet er volgens de operatoren een stilzwijgende verlenging van 5 jaar of meer gegeven worden, terwijl deze vergunningen technologisch neutraal moeten zijn. Een operator vraagt om de verouderde dekkingsverplichtingen te schrappen (bijv. voor 2G).

De dekkingsvoorwaarden en capaciteitsvoorwaarden zullen moeten worden bekeken, rekening houdende met de volgende evoluties:

- De toekomstige evolutie naar 5G.
- De beschikbaarheid van frequentiebanden op 700, 800 en 900 MHz die uitermate geschikt zijn voor dekkingsdoeleinden, terwijl de banden boven 1 GHz geschikt zijn voor capaciteitsdoeleinden. Het lijkt dan ook logisch om enkel dekkingsvoorwaarden te verbinden aan de banden onder 1 GHz.
- De heroverweging van de specificatiewijze van de dekkingseis die momenteel in termen van dekking van de bevolking bepaald wordt. Deze eis is momenteel direct gelinkt aan de woonplaats. Nu is het zo dat men thuis voor draadloze communicatie grotendeels overschakelt op Wifi en/of draadloze telefoons. Deze evolutie zal in de toekomst nog versterkt worden met de komst van 5G-netwerken (hogere snelheden, low latency).
- De discussie aangaande een minimale downloadsnelheid. Momenteel is er een eis die specifiek gekoppeld is aan de 800 MHz. Deze minimale snelheid dient rekening te houden met de algemene breedbanddoelstellingen van de regering en zal ook variëren in de tijd.

⁴ Artikel 7, 3 van richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Kaderrichtlijn).

Private GSM

De vraag wordt gesteld om spectrum te voorzien voor privaat gebruik. Klanten willen af van het verouderd DECT-systeem. Deze toepassingen zijn vooral binnenshuis. Er zijn ook toepassingen op zee. Eventueel dient er een minimale jaarlijkse heffing op toegepast te worden. Volgens een respondent is het ook aangewezen om het besluit van 15 december 2014⁵ betreffende de toekenning van de gebruiksrechten in de 1800 MHz-band te herzien. In Nederland werd de DECT-guard band opengesteld voor deze toepassing. In eerste instantie was er daar verzet van de mobiele operatoren en waren er ook praktische problemen. Dit had te maken met de registratieplicht en de roamingproblematiek met een buitennetwerk. Ondertussen zijn er reeds meer dan 3000 picocellen geïnstalleerd en is er een bloeiende gespecialiseerde sector ontstaan.

2. De 700 MHz-band

Wat dit punt betreft kwam het volgende uit de raadpleging naar voor.

In België hebben de operatoren op dit moment geen nood aan de frequenties op 700 MHz. Dit kan echter veranderen tegen 2018-2020. De frequenties moeten volgens de operatoren enkel toegewezen worden indien er een marktvraag bestaat. De operatoren zijn ook geïnteresseerd in het SDL⁶-spectrum. Anderzijds vraagt ASTRID om voldoende spectrum op 700 MHz te reserveren voor de Belgische hulp- en veiligheidsdiensten voor kritieke mobiele breedbandcommunicatie.

Een ingebruikname van de 700 MHz-band tegen 2020 lijkt realistisch. Volgens sommige operatoren is een initiële vergunningsduur voor 25 jaar nodig voor een stabiel kader. De nieuwe frequenties kunnen per veiling toegewezen worden.

Anderzijds wijzen de gemeenschappen erop dat er nog geen akkoord is op nationaal vlak voor de ontruiming van de 700 MHz-band. Norkring wijst op de bestaande vergunningen voor kanalen in de 700 MHz-band, die hen een gebruik geven tot 2024.

Indien de band tegen 2019 - 2020 in gebruik genomen zou moeten worden, dan moet er een toewijzingsprocedure plaatsvinden in 2018.

3. De L-band, SDL (Supplementary Down Link)

De band is geschikt voor LTE SDL (in combinatie met de 800 MHz) en voor Utra SDL (in combinatie met de 2 GHz). Er blijkt pas een reële nood aan deze frequenties te bestaan vanaf 2018. De GOF⁷-leden zijn er voorstander van om de gebruiksrechten in dit nieuwe spectrum pas toe te kennen wanneer er een effectieve vraag bestaat van de markt ten einde te vermijden dat het spectrum prematuur wordt toegewezen en voor een lange periode ongebruikt blijft. De eigenlijke toewijzingsprocedure zou pas georganiseerd moeten worden als er een reële nood is en als er apparatuur voorhanden is. Het BIPT sluit zich hierbij aan.

De gemeenschappen vragen aandacht voor het bestaande omroepplan voor T-DAB. Het BIPT wijst er anderzijds op dat de Europese Commissie een besluit voorbereidt dat de lidstaten verplicht om de L-band ter beschikking te stellen. Het BIPT zal, van zodra de Europese Commissie een besluit ter zake heeft genomen, de regering adviseren om de nodige maatregelen te nemen om dat besluit uit te voeren.

4. De niet-gepaarde 2,1 GHz-banden (PMSE, DA2GC, SRD...)

Er zijn geen plannen om deze band op korte termijn in dienst te nemen voor LTE. Het 3GPP⁸ werkt momenteel op het gebruik van de TDD-band als downlink only-band. Deze werkzaamheden voor de downlink only-band zullen in 2015 gefinaliseerd worden. Het BIPT zal de discussie op internationaal vlak nauwgezet opvolgen. Een eventueel besluit van de Europese Commissie zal omgezet moeten worden.

⁵ Besluit van de Raad van het BIPT van 15 december 2014 betreffende de toekenning van gebruiksrechten en de verdeling van het spectrum in de banden van 900 MHz en 1800 MHz.

⁶ Supplementary Down Link.

⁷ GSM Operators' Forum.

⁸ 3rd Generation Partnership Project.

5. De vrije FDD-frequenties in de 2,1 GHz-band

Er blijkt weinig interesse te bestaan van de 3 mobiele operatoren om een bijkomende band van 5 MHz te verwerven. Momenteel mag een relevante groep niet meer dan 20 MHz duplex in de frequentiebanden 1920,3-1979,7/2110,3-2169,7 MHz hebben. Een wijziging van de enige heffing zoals bepaald in art. 30 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (WEC) zal doorgevoerd worden na afloop van de huidige vergunningen.

Het BIPT deelt de mening van een operator die stelt dat een dynamische spectrum cap aangewezen is: voor zover er minder dan drie marktspelers bijkomend 2,1 GHz-spectrum willen verwerven, kan de spectrum cap verhoogd worden in functie van het aantal kandidaat-kopers. Terwijl er geen interesse is voor een vrij smalle band van 5 MHz duplex, kan het daarentegen interessant zijn om een grotere band te verwerven. Het BIPT stelt daarom voor om de spectrum cap te verhogen. De procedure van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie (3G-KB) dient gewijzigd te worden teneinde kandidaten die reeds gebruiksrechten hebben, bij afwezigheid van andere geïnteresseerden, toe te laten het beschikbare spectrum maximaal te benutten.

Deze spectrum cap zal eventueel behouden kunnen blijven na 2021. Het BIPT zal voorstellen aan de regering om het 3G-KB in de loop van 2015 in deze zin aan te passen.

6. 2,3-2,4 GHz-band

De band 2,3-2,4 GHz kan interessant zijn voor ECS-netwerken, maar de operatoren zijn het er over eens dat er een ecosysteem moet zijn in Europa vooraleer er in België gebruiksrechten in deze band gegeven worden. Momenteel is dit nog niet het geval. Indien er gebruiksrechten verleend worden, dienen dit exclusieve rechten te zijn: het systeem van Licensed Shared Access is volgens bepaalde operatoren niet geschikt voor publieke diensten. De GOF-leden zijn er voorstander van om de gebruiksrechten in dit nieuwe spectrum pas toe te kennen wanneer er een effectieve vraag bestaat van de markt. Zo vermijdt men dat het spectrum prematuur toegewezen wordt en voor een lange periode ongebruikt blijft.

7. De 2,6 GHz-band

De datum van indienststelling

Overeenkomstig de Kaderrichtlijn⁹ kunnen de lidstaten voorschriften vaststellen om hamsteren van spectrum te voorkomen, met name door strikte termijnen te bepalen waarbinnen de gebruiksrechten door de houder van de rechten daadwerkelijk moeten worden geëxploiteerd en door sancties toe te passen, met inbegrip van geldboetes of intrekking van de gebruiksrechten indien de termijnen niet worden nageleefd. Voor de 2,6 GHz-band wordt bepaald dat het BIPT deze sancties kan toepassen als de frequenties waarvoor gebruiksrechten werden verkregen niet binnen 3 jaar in dienst worden genomen (art. 9 van het koninklijk besluit van 22 december 2010 betreffende radiotoegang in de frequentieband 2500-2690 MHz (2,6 GHz-KB)). De geldigheidsduur van de 2,6 GHz-gebruiksrechten ging in op 1 juli 2012. De 3 jaar zijn dus bijna om, maar in het geval van de 2,6 GHz-band zijn de operatoren van oordeel dat er momenteel geen sprake is van het anti-competitieve hamsteren van spectrum. De operatoren beschikken momenteel immers nog over voldoende spectrum in lagere banden om aan de huidige noden te voldoen. Bovendien konden noch de federale overheid bij het opstellen van het 2,6 GHz-KB, noch de operatoren bij hun kandidatuurstelling voor de 2,6 GHz-veiling weten wanneer de 800MHz-band ter beschikking gesteld zou worden. Bij gebrek aan deze 800 MHz-band zou de 2,6 GHz-band wel degelijk vroeger nodig zijn geweest om te voldoen aan de 4G-behoefes. Nu de 800MHz-band vergund werd, verandert deze situatie voor de operatoren die reeds ECS-diensten aanbieden. De situatie is verschillend voor Voyacom (ex-BUCD). Voyacom heeft immers geen andere frequentiebanden.

⁹ Artikel 9, 7.

Het BIPT voorziet om de ingebruikname op 2,6 GHz ten vroegste opnieuw te evalueren begin 2016 voor de operatoren die reeds diensten aanbieden op lagere frequentiebanden. Het resultaat van dat onderzoek kan eventueel leiden tot een besluit van het BIPT in overeenstemming met voornoemd art. 9 van het 2,6 GHz-KB. In de praktijk betekent dit dat er een besluit van de Raad van het BIPT ten vroegste verwacht wordt in Q2/Q3 2016. Een alternatief is de aanpassing van art. 9 van het 2,6 GHz-KB bijvoorbeeld door de vereiste indienststelling op een later tijdstip vast te stellen.

Resterende spectrum

Na de veiling in 2011 werden volgende gebruiksrechten toegekend (met ingang van 1 juli 2012 voor een periode van 15 jaar).

Belgacom NV	2.500-2.520 / 2,620-2.640 MHz (2 X 20 MHz)
Voyacom	2.575-2.620 MHz (45 MHz)
Base Company NV	2.535-2.550 / 2,655-2.670 MHz (2 X 15 MHz)
Mobistar NV	2.550-2.570 / 2,670-2.690 MHz (2 X 20 MHz)

Er is nog een vrije band van 2 maal 15 MHz duplex. Er bestaat niet enkel interesse van de gevestigde mobiele operatoren. Het is niet uitgesloten dat er een nieuwe operator in deze band zou bijkomen. De band bevat immers geen dekkingsverplichtingen, is uitermate geschikt voor het aanbieden van hoge snelheden en de vergunning van dit resterende spectrum kan (teneinde de einddatum te aligneren met de bestaande vergunningen) in principe nog lopen tot 2027. Bovendien is de enige heffing zoals bepaald in art. 30 WEC merkkelijk lager dan in de lagere banden. Het BIPT acht het niettemin uitgesloten dat de enige heffing voor dit resterende spectrum gewijzigd zou worden vóór het aflopen van de bestaande vergunningen.

De toewijzing van het spectrum zal op een objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige wijze moeten verlopen zoals bepaald in de Kaderrichtlijn (zie voetnoot 4). Bepaalde antwoorden wijzen uit dat een verhoging van de spectrum cap overwogen moet worden. Het BIPT is het eens met een verhoging van deze spectrum cap voor deze band. Verder is het BIPT de mening toegedaan dat er stimulerende maatregelen genomen moeten worden die de sector toelaten om dit spectrum zo snel mogelijk te rentabiliseren.

Aanpassing van het 2,6 GHz-KB

Het BIPT zal in de loop van 2015 de regering adviseren om het 2,6 GHz-KB te wijzigen op de volgende punten:

- Een aanpassing van de spectrum cap.
- Een eventuele aanpassing van art. 9 waarin nu bepaald wordt dat het BIPT het gebruiksrecht kan intrekken indien de verkregen frequentie niet binnen 3 jaar in dienst wordt genomen. Een verhoging naar 4 jaar geeft rechtszekerheid aan de operatoren.
- Een flexibele indeling van de banden in functie van het resultaat van de uiteindelijke frequentieverdeling.
- Eventuele maatregelen om het gebruik van het spectrum aantrekkelijker te maken .
- De keuzevrijheid voor de operatoren om de geldigheidsduur van gebruiksrechten voor dit bijkomend spectrum te laten starten in een periode van 2 jaar na het einde van de toekenningsprocedure.
- Een afweging om de totale enige heffing te laten ingaan vanaf het moment dat de gebruiksrechten effectief gebruikt kunnen worden, en niet onmiddellijk na afloop van de toekenningsprocedure. Merk op dat een vergelijkbaar principe toegepast werd na afloop

van de 2,6 GHz-veiling: de geldigheidsduur van de gebruiksrechten startte pas 6 maand na afloop van de veiling.

Timing

De aanpassing van het 2,6 GHz-KB zou in de loop van 2015 kunnen plaatsvinden. Dit zou gevolgd kunnen worden door een toewijzingsprocedure begin 2016.

8. De banden 3,4-3,6 GHz en 3,6-3,8 GHz

Momenteel bestaat er weinig interesse om gebruik te maken van de geboden mogelijkheden in de band 3,4-3,6 GHz. Het BIPT denkt daarom dat het op dit moment voorbarig zou zijn om de band 3,6-3,8 GHz te ontruimen en open te stellen voor ECS-diensten.

Het uitvoeringsbesluit¹⁰ van de Europese Commissie van 2 mei 2014 tot wijziging van Beschikking 2008/411/EG betreffende de harmonisering van de 3 400-3 800 MHz-frequentieband voor terrestrische systemen die elektronischecommunicatiediensten kunnen verschaffen in de Gemeenschap moet in elk geval volledig geïmplementeerd worden.

9. Spectrum cap

De respondenten zijn van oordeel dat er spectrum caps moeten zijn tijdens de toewijzingsprocedure van nieuw spectrum, zodanig dat de toegang gegarandeerd is voor elke speler. Voor een herschikking na de toewijzing van nieuw spectrum lijkt het hen logisch om meer flexibiliteit in te bouwen, rekening houdende met een gezonde concurrentie. Voor de 2,1- en de 2,6 GHz-banden stellen een aantal respondenten en het BIPT voor om de spectrum caps te herzien. Spectrum caps die een brede range overspannen zijn volgens de operatoren niet nodig, noch relevant indien er een spectrum cap per band bepaald wordt. Het is volgens hen bovendien zeer moeilijk om een dergelijke bijkomende cap zodanig te zetten dat hij niet verhindert dat operatoren die reeds spectrum in deze range hebben bijkomend spectrum zouden kunnen verwerven.

10. De jaarlijkse rechten

De jaarlijkse rechten vormen volgens de operatoren een belangrijke hindernis om verworven spectrum in dienst te stellen. Het BIPT stelt inderdaad vast dat operatoren spectrum verwerven in een toekenningsprocedure en geruime tijd wachten vooraleer het spectrum in dienst te stellen.

Aan beide problemen zou kunnen verholpen worden door gepaste jaarlijkse rechten te vragen voor de volledige band waarvoor gebruiksrechten toegekend werden, onafhankelijk van het moment waarop de banden effectief in dienst gesteld worden.

11. Spectrum pooling

Er blijkt een interesse van bepaalde marktpartijen te bestaan om pooling toe te laten. Op dit moment is pooling niet toegelaten. Indien pooling toegelaten wordt dan dienen de mobiele KB's hiervoor eerst aangepast te worden. De discussie van pooling kadert in een meer algemene herziening van de mededeling aangaande het delen van infrastructuur¹¹.

12. Eerlijke concurrentie

De bezorgdheid van sommige operatoren gaat uit naar een, volgens hen, verstoord evenwicht tussen de mobiele operatoren en de vaste operatoren die WIFI-diensten aanbieden. Deze toegenomen concurrentie van public Wifi draagt bij tot het verlagen van de winstmarges van de "mobile only" operatoren. Een operator vraagt een drastische verlaging van de jaarlijks rechten en de rechten voor de straalverbindingen. Ook de enige heffing moet volgens bepaalde partijen herzien worden.

¹⁰ 2014/276/EU.

¹¹ Mededeling van het BIPT van 17 januari 2012 met richtlijnen voor het delen van infrastructuur.

13. Varia

De operatoren vragen een gevoelige verlaging van de enige heffingen, de jaarlijkse rechten, de rechten voor de straalverbindingen en een sensibilisering van de gewesten i.v.m. taksen, elektromagnetische stralingen en bouwvergunningen. Er moet een meer gebalanceerd toegangsmodel komen voor de mobiele en de vaste netwerken.

3. Werkplan.

In functie van de resultaten van de publieke raadpleging, de beschikbare banden en de werkzaamheden op internationaal vlak heeft het BIPT zich voorgenomen om de hierna volgende objectieven aan te houden. Het indicatief werkplan heeft dan ook enkel tot doel om de toekomstige werkzaamheden te schetsen en kan in geen geval beschouwd worden als een garantie dat alle aangegeven doelstellingen gehaald gaan worden.

1)de periode 2015 - eerste helft 2016

- het formuleren van een advies aan de regering betreffende de wijzigingen van de KB's met het oog op de terbeschikkingstelling van de resterende frequenties op 2,1 GHz en 2,6 GHz inclusief een stellingname van het BIPT aangaande de datum voor uiterlijke indienstneming van de 2,6 GHz band;
- het opstellen van een advies aan de regering voor de terbeschikkingstelling van de L-band (1452-1492 MHz) teneinde het verwachte EC-besluit te implementeren;
- het opstellen van een ontwerp KB overeenkomstig art. 22 WEC met betrekking tot windmolens op zandbanken;
- studie aangaande de waarde van het spectrum van de ECS-banden voor de toekomstige vergunningen;
- een eventuele beslissing aangaande de niet-gepaarde 2 GHz-banden op basis van een eventueel besluit van de EC;
- een besluit van het BIPT m.b.t. 3,4-3,6 GHz teneinde de technische voorwaarden te harmoniseren;
- afsluiten van frequentiecoördinatieakkoorden met de buurlanden voor de ontruiming van de 700 MHz-band;
- voorbereidende werkzaamheden voor de terbeschikkingstelling van de 700 MHz band;
- er zal tevens overwogen worden om een studie uit te voeren aangaande het openstellen van een band voor private GSM, alsmede aangaande de regelgevende noodzaak om pooling in te voeren.

2) tweede helft 2016- 2018

- beslissing op nationaal vlak aangaande de band 733-758 MHz (PPDR, SDL, M2M of PMSE);
- herzien van spectrum cap, spectrum pooling, dekkingsproblematiek;
- identificatie van de voorwaarden voor gebruik van de 700 MHz-band;
- vergunningproblematiek van de 900/1800/2100 MHz;
- bundeling van de mobiele KB's
- terbeschikkingstelling en toewijzing van bepaalde ECS-banden;
- evaluatie van de noodzaak om de band 3,6-3,8 GHz open te stellen voor ECS.
- het opvolgen van de werkzaamheden op internationaal vlak en overweging van de terbeschikkingstelling van de frequentiebanden voor 5G.

Charles Cuvelliez
Lid van de Raad

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Jack Hamande
Voorzitter van de Raad